

3.2.2009

PIR-2009-R-2-531

Tampereen Autokuljetus Oy
Taninkatu 7
33400 TAMPERE

Viite / Hänvisning

Lausuntopyynnöt ympäristöluvasta PIR-2008-Y-59-111 ja maa-ainesluvasta PIR-2008-L-309-23

Asia / Ärende

YVA-LAIN 6 § MUKAINEN PÄÄTÖS YVA-MENETTELYN SOVELTAMISESTA

Tampereen Autokuljetus Oy:n hanke on Tunturavuoren louhinta- ja murskauslaitos Ylöjärven Metsäkylän tilalla Tunturavuori RN:o 1:121.

Kiviainesotto on ympäristölupahakemuksen mukaan keskimäärin 93 000 m³/a ja enintään 150 000 m³/a. Kiviainesten ottomäärä on noin 1 milj. kiintokuutiometriä 8,2 ha alueelta. Tilan pinta-ala on noin 25 ha.

Kiviaineksen lisäksi alueella murskataan muita maa-aineksia 20 000 k-m³. Alueen louhaisosissa on moreenia (20 000 k-m³), jota on jo hyödynnetty metsätien rakentamiseen.

Kalliota louhitaan ja kiviaineksia murskataan hakemuksen mukaan pääsääntöisesti keväisin ja syksyisin 2–3 kertaa vuodessa ja 2–6 kuukautta/v maanantaista perjantaihin klo 7–22. B-suojausluokan murskauslaitos on siirrettävä.

Suunnitelma-alueen itä-, pohjois- ja länsipuolitse on rakennettu metsäautotie, jota käytetään materiaalikuljetuksiin. Metsäautotieltä on liittymä kantatielle 65. Raskasta liikennettä tulee 10–20 käyntiä/vrk eli 20–40 ajoa. Laitoksen aiheuttama muu liikennemäärä on hakemuksen mukaan 5–10 liikenteen käyntiä/vrk klo 6–22 välisenä aikana.

Louhittu ja murskattu materiaali varastoidaan suunnitelma-alueen itä- ja pohjoisosissa. Myöhemmin varastoalueena käytetään jo louhittua aluetta.

Autojen ja työkoneiden suunniteltu paikoitusalue on esitetty varastokasa-alueelle. Huolto- tai pesupaikkoja ei alueelle tule.

Murskauslaitoksen tarvitsema polttoaine varastoidaan 5 m³ kaksoisvaippasäiliössä.

Talousvesi kuljetetaan paikalle kuljetettavilla vesisäiliöillä, samoin mahdollisen pölyämisen estämiseen tarvittava kasteluvesi. Sosiaalijätevedet (7–10 työntekijää) ilmoitetaan imeytettävän maahan samoin kuin prosessivedet. Jätevesiä ei käsitellä millään tavoin. Kuiva-käymälän saniteettijätteet toimitetaan kaatopaikalle.

Ottosuunnitelman mukaan mahdolliset pintavedet virtaavat käsittelemättöminä alueen koillisosiin ja edelleen metsätien ali itään eikä alueelle siten muodostu pintavesiallasta. Osa pintavesistä painuu kallioperän läpi.

Nykyinen louhintaa ja murskausta koskeva ympäristölupa on voimassa 31.12.2009 asti. Kiviainestonottoa ei ole aloitettu. Tilan (7.11.2008) lounaiskulmassa on noin aarin kokoinen alue, mistä on otettu moreenia. Puusto on poistettu lähes koko alueelta. Vain luoteiskulmassa ja länsireunalla on 10–50 m levyinen metsäkaistale. Myös tien pohjoispuolella asutukseen päin oleva, varastoalueeksi suunniteltu alue on hakattu. Sen pohjoispuolinen metsä on osin harvennettua, osin tiheämpää kuusivaltaista sekametsää.

Tunturavuoren korkeimmat kohdat kohoavat tasolle +174 ja alimmat ovat tasolla +142. Hakemuksen mukaan ottotoiminnan jälkeen alue verhoillaan vaihteittain täyte- ja pinta-massoilla kaltevuuteen 1:2,5. Luiskat ja pohja metsittyvät luonnonsiemennyksellä.

Ympäristölupaa on haettu toistaiseksi ja maa-ainelupaa 10 vuodeksi.

Asiankäsittely

Vireilletulo

Tampereen Autokuljetus on hakenut uutta ympäristölupaa Ylöjärven kaupungilta, ja samanaikaisesti hanke-alueella vastaava maa-ainesten ottolupa on uudelleen käsiteltävänä. Lupaviranomainen on pyytänyt Pirkanmaa ympäristökeskukselta lausunnot hakemuksista. Tässä yhteydessä ympäristökeskus on ilmoittanut YVA-lain osalta erikseen lupaviranomaiselle ja hakijalle, että ympäristökeskus on ottanut tarkasteltavaksi YVA-lain 6 § mukaisen päätöksen soveltamisen hankkeeseen ja todennut päätöstarpeen.

Hakijan kuuleminen

Yhteysviranomainen ilmoitti Tampereen Autokuljetuksen edustajalle viereisellä ottoalueella vireille tulevan hankkeen YVA-menettelystä (laajamittainen ylijäämälouheen, betoni-, tiili- ja asfalttijätteen käsittelyhanke) ja toimijoiden mahdollisuudesta yhteiseen YVA-menettelyyn ja kysyi hakijan näkemystä asiasta. Tampereen Autokuljetus ilmoitti 4.11.2008, että, se ja viereisellä ottoalueella toimiva yritys eivät ole päätyneet yhteiseen YVA-menettelyyn, ja että hakijan näkemyksen mukaan Tunturavuoren hankkeeseen ei tule soveltaa YVA-menettelyä.

Ympäristökeskus lähetti 20.1.2009 hakijalle ja kaupungille tarkistettavaksi päätösluonnoksen hankekuvauksen. Palautteena Tampereen Autokuljetus toimitti ympäristökeskukselle tiedoksi Ylöjärven kaupungille 15.12.2008 lähetetyn kirjeen. Kaupunki toimitti asiavirheen korjauksen luonnokseen. Ympäristökeskus lähetti hakijan kanssa 26.1.2009 käydyn puhe-lun perusteella päätösluonnoksen uudelleen kuulemista varten erityisesti koskien kohtaa hakijan kuuleminen sanamuotoja. Hakijan korostaa vastineessaan (29.1./2.2.2009) kirjeen 15.12.2008 seuraavia kappaleita: "Asia tulee ratkaista pelkästään meidän lupahakemuksemme perusteella. Tässä vaiheessa mahdollisesti myöhemmin alueelle haettavilla luvilla ei ole merkitystä. Lupahakemuksemme tarkoittama ottamistoiminta on sellainen hanke, johon ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, koska ottamistoiminta ei ole laajuudeltaan sellaista, johon tätä menettelyä sovellettaisiin. Ympäristökeskus ei myöskään ole tehnyt päätöstään arviointimenettelyn aloittamisesta laissa säädettyssä kuukauden määräajassa siitä, kun ympäristökeskus on saanut hankkeesta riittävät tiedot".

Viranomaiset

Ylöjärven kaupungin edustaja on toimittanut YVA-päätösharkintaan lisätietoja 16.1.2009 ja 19.1.2009. Viereiseltä ottoalueelta pintavesiä on pumpattu sekä pohjoiseen Röhkön puolen puroon että nykyisin liittymän viereiseen ojaan Uusi-Kuruntien varteen, mistä ne

kulkeutuvat Työlänojaan. Kaupunki on pyytänyt selvitystä vesien määrästä ja hallinnasta huhtikuun loppuun mennessä, koska niitä ei ole käsitelty maa-ainesluvassa eikä ympäristöluvassa. Hakija on esittänyt, että niitä ei synny vaan ne imeytyvät kalliorakosiin. Käytännössä ongelma on huomattu ja pumpatut vesimäärät ovat melko suuret.

Työlänojan osalta ei mennä ympäröivän maanpinnan alapuolelle ja Tampereen Autokuljetus on esittänyt maa-ainesluvassa, että vedet kulkeutuvat pohjoiseen, minne ottoalue viettää. Näin heidän mukaansa hulevesiongelmia ei syntyisi vaan vedet joko imeytyvät kalliorakosiin tai kulkeutuvat ympäristöön. Nämä vedet johtunevat kuitenkin pohjoiseen eikä Työlänojaan.

Työlänojaan ja Takamaan osayleiskaavan luo-1 -puronvarteen vaikutus voi ilmetä hienoaineksen ja ravinteiden kulkeutumisena. Kumpikaan alue ei ole kovin merkittävä kasvillisuudeltaan, joten vaikutukset eivät nousse merkittäviksi. Ne ovat lähinnä luonnontilaisen kaltaisia puronvarsia. Perkonmäen Natura-alueeseen vaikutuksia voi peilata Elovainion kaavan yhteydessä tehtyyn Natura-arvioon, koska siinä tarkasteltiin lähinnä hulevesien vaikutusta Natura-alueeseen.

Jos Hirvijärveä ei lasketa vaikutuspiiriin (tosin melu 45 dB osin yltää), niin vaikutukset direktiivilajeihin jäävät vähäisiksi. Perkonmäen pikkusiepostista on arvio melun kannalta Elovainion Natura-arviossa. Louhosalueiden väliin jäävällä alueella esiintyy pyy ja uhanalainen tilitatti (tiltalttia muuallakin), jotka todennäköisesti kärsivät haitoista.

Lähitalojen kaivojen arseenista ei ole tietoa, mutta taloista pääosa on vesijohdon piirissä. Ohjearvon ylityksiä on kuitenkin tavattu muun muassa Takamaalla liuskevyöhykkeellä, mihin tuo ottoalue kuuluu. Pitoisuudet ovat olleet suurimmillaan vähän yli 50 mikrogrammaa litrassa, mutta yleensä 15-30 mikrog/l eli eivät siten kovin suuria ylityksiä. (juomaveden ohjearvo 10 mikrog/l).

Ylöjärven kaupunki toimitti lisätietoja 21.1.2009. Lisätiedoissa todettiin mm., että vuonna 2000 ympäristölupa myönnettiin, sen ehtona oli voimassa oleva maa-aineslupa. Maa-aineslupa myönnettiin tuolloin Viljo Lähteenmäelle valitusten jälkeen 30.6.2005 saakka. Ottoalueeksi sallittiin liitteen 1 mukainen alue eli Tunturavuoren reuna-alueet. Tämän jälkeen maa-aineslupaa alueella ei ole ollut, joten myöskään ympäristölupaa toiminnalle ei ole ollut. Vuonna 2006 käsiteltiin maa-aineslupahakemusta koko Tunturavuoren alueelle, mutta se hylättiin.

Tampereen Autokuljetus hakee uutta ympäristölupaa koko Tunturavuoren alueelle, jolloin louhinta (porausta, räjäytykset) yltaisivat myös Tunturavuoren laelle yli ympäröivän metsän. Näin ollen toiminta on oleellisesti muuttunut aiemman maa-aineslupan mahdollistamasta toiminnasta. Myös asutusta on tullut aikaisemman lupakäsittelyn jälkeen lähemmäksi. Kun lisäksi kyseessä on kokonaan uusi toiminnanharjoittaja (aikaisempi ei aloittanut toimintaa), on perusteltua käsitellä ympäristölupahakemus kokonaan uutena, kuten hakijakin on lupaa hakenut.

Pirkanmaan maakuntamuseo 2.2.2009.

Asiantuntijat

Ympäristökeskus on hankkinut lisätietoja arseenin riskeistä Geologiselta tutkimuskeskuksesta ja Suomen ympäristökeskuksesta. Ympäristökeskus on keskustellut arseenin ekologisista vaikutuksista Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijan kanssa (23.1.2009). Pirkanmaan kallioperätutkimuksista on saatu lisätietoja Geologisen tutkimuskeskuksen asiantuntijalta (28.11.2008, 4.12.2008 ja 7.1.2009).

Asian muu käsittely

Tampereen Autokuljetus Oy:n hakee uutta ympäristölupaa ja samanaikaisesti hakijan maa-aineslupa on uudelleen käsiteltävänä. Maa-ainestenottolupa-asia on ollut vireillä vuodesta 2006 alkaen.

Ylöjärven ympäristölautakunta on myöntänyt toimintaan ympäristöluvan 12.12.2000. Lupa on voimassa vielä 31.12.2009 saakka. Ympäristöluvassa on kuitenkin ehtona, että hakijalla on lainvoimainen maa-aineslupa. Vuosina 2000–2005 voimassa ollut ottolupa koski vain osaa 8 hehtaarin ottoalueesta. Lainvoimaista ottolupaa ei ole tällä hetkellä.

Lupahakemuksissa jätetyissä muistutuksissa on tuotu esiin mm. alueen luonto-, maisema- ja virkistysarvot, louhinnan ja liikenteen pöly-, melu- ja tärinähaitat asukkaiden terveydelle, erityisesti lapsille, ja rakennuksille, kaivo- ja pintavesille, sekä vastustettu hanketta.

Hankkeen todennäköiset ympäristövaikutukset

Hankkeen todennäköisesti merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten tunnistamisessa on tarkasteltava erityisesti pintaveden määrän/laadun muutosten ja hiukkasmaisten päästöjen sekä melun kohdistumista Perkonmäen ja Hirvijärven Natura-alueisiin ja luonnontilaisen kaltaisiin purolehtoihin ja ihmisiin/maankäyttöön kohdistuvaa melua ja hiukkasmaisia päästöjä mukaan lukien nykyiset ja ohjeelliset virkistysreitit. Lisäksi on tarkasteltava hankkeen yhteisvaikutuksia alueen nykyisten ja suunnitteilla olevien hankkeiden kanssa.

Maankäyttö

Tunturavuori sijaitsee noin 5 km Ylöjärven keskustasta pohjoiseen. Hankealueella ei ole oikeusvaikutteista kaavaa tai muita maankäytön suunnitelmia. Lähiympäristö on metsätiloja. Alueelta on kaadettu puusto, ja se on avokalliota ja moreenikerroksen peittämää.

Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa (samoin jo 3. seutukaavassa) osoitettu ohjeellinen seudullinen virkistysreitti kulkee Ylöjärven harjualueelta Elovainion ja Metsäkylän välistä pohjoiseen Tunturavuoren länsipuolitse ja edelleen Näsijärvelle (Kaiharinlahti). Nykyisin tilan länsirajalla metsätietä pitkin kulkee kaupungin ulkoilu/hiihtoreitti.

Taajaman yleiskaavassa on merkinnät virkistysreitille, jotka suuntautuvat rata- ja tiealueen poikki Työlänojan varteen. Reittiä varten ei ole kuitenkaan olemassa esimerkiksi tarvittavia ali- tai ylikulkuja, joilla olisi yhdistetty kantatie 65 itäpuolen asuinalueet Tunturavuoren viereiseen reittiin.

Tunturavuoren alue rajoittuu Takamaan osayleiskaavan M-2 -alueeseen, ja lähin kaavan mukainen AO-3 -alue sijoittuu noin 300 metrin etäisyydelle Tunturavuoresta luoteeseen.

Elovainion osayleiskaava-ehdotus on hyväksytty, ja siinä varataan lisää teollisuusalueita taajamasta pohjoiseen päin. Alue sijaitsee hankealueen ja Työlänojan eteläpuolella lähimmillään noin 400 m etäisyydellä.

Elovainion osayleiskaavoista itään sijoittuvan Metsäkylän osayleiskaavan laajennus käynnistyi marraskuussa 2008, ja se hyväksyttäneen vuonna 2010. Metsäkylän alueelle sijoituisi 3000 asukasta nykyisten 2400 lisäksi. Alue sijaitsee hankkeesta lounaan ja kaakon välillä lähimmillään noin kilometrin etäisyydellä.

Alueella sijaitsevat muut toimijat

Tunturavuoren alueen itäpuolella sijaitsee lähimmillään noin 250 metrin etäisyydellä tilan rajalta Riukunvuoren tila, ja noin 600 metrin etäisyydellä tilalla sijaitsee toisen toimijan kallioainestenotto- ja murskausalue. Tunturavuoren ja Ruikunharjun tilan ottoalueiden väliseen painanteeseen jää tila 8:84. Ruikunharjun tilan kallioalue jatkuu myös Tunturavuoren eteläpuolelle. Toinen toimija suunnittelee alueelleen ympärivuotista kiviainesten jätteenkäsittelyhanketta, jolle laaditaan parhaillaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa. Jätteenkäsittelyn vaihtoehtona on kalliokiviainestenoton jatkaminen, ja otto jatkuisi joka tapauksessa jätteenkäsittelyhankkeen jälkeen.

Tunturavuoresta itään lähimmillään noin alle kilometrin etäisyydellä sijaitsevan kantatie 65:n liikennemäärä on yli 5 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Viljakkalantielle ja Tampere-Parkano -radalle on noin kilometri.

Tiehallinnon valtatie 3:n parantaminen on YVA -ohjelmavaiheessa. Vaihtoehtoinen tielinjan maastokäytävä kulkee noin 300–900 metrin etäisyydellä hankealueen eteläpuolitse. Tie ei todennäköisesti toteudu lähivuosina vaan tien rakentaminen ajoittuu arvioilta aikaisintaan noin kymmenen vuoden päähän.

Maakuntakaavassa on osoitettu EP-alue. Puolustusvoimien tutkimuskeskus ja ampuma-alue, sijaitsevat noin 2 km etäisyydellä hankealueen länsipuolella. Lähin asutus on 600 m ampuma-alueesta. Maakuntakaavan ohjeellinen virkistysreitti kulkee EP-alueen vieritse.

Luonto

Natura-verkoston kuuluva Perkonmäki sijaitsee noin 1,1 km ja Hirvijärvi noin 1,7 km etäisyydellä. Perkonmäki on luonnontilainen vanha havu- ja sekapuumetsäalue. Alueella esiintyy lintudirektiivin lajeja. Hirvijärvi on (FINIBA) tärkeä lintuvesialue.

Perkonmäen läpi virtaavan Työlänojan varsi on boreaalista lehtoa. Työläjärvestä laskeva Työlänoja on paikallisesti arvokas luontokohde. Ojan varrella on liito-oravan elinympäristö, joka sijaitsee hankealueesta noin 300 m kaakkoon päin.

Kuten Työlänoja, Takamaan osayleiskaavan luo-alue on paikallisesti arvokas luonnontilaisen kaltainen puronvarsi, ja se virtaa myös ottoalueiden välisessä notkelmassa. Ottoalueiden välisessä metsäalueella esiintyy uhanalainen tilitatti.

Ylöjärven melun perusselvityksen (2005) mukaan kivenottamot aiheuttavat yksistään ja yhdessä Työlänojan varteen yli 45 dB:n keskiäänitason ja korkeita hetkellisiä melutasoja. Samoin Hirvijärven Natura-alueeseen kohdistuva melu ylittää 45 dB, ja hankkeiden yhteismelu voi vaikuttaa keskiäänitasoon samoin kuin tieliikennemelu.

Tunturavuoren hankealueen vedet laskevat koilliseen ja noin 2–3 km päässä sijaitsevan Hirvijärven kautta edelleen Vahantajokea Näsijärven Vahantalahteen. Viereisen ottoalueen, Elovainion teollisuuskaava-alueen ja valtatie 3:n vedet laskevat Työlänojaan ja edelleen Perkomäen Natura-alueen kautta Vahantajokeen ja Vahantalahteen. Vaikutukset voivat olla samanaikaisia ja siten yhteisvaikutukset ovat mahdollisia.

Perkomäen ja Hirvijärven Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset edellyttävät Luonnonsuojelulain mukaista Natura-arvioinnin tarveharkintaa.

Maisema

Tunturavuoren korkeimmat kohdat sijaitsevat tasolla +174 mpy. Korkeustason +169 mpy yläpuolella on supra-akvaattinen alue, joka on viimeisen jääkauden jälkeisen ylimmän vedenpinnan tasolla ollut vedenkoskematon. Tunturavuoren korkein lakialue on luokiteltu kiviaineksen ottoon soveltumattomaksi alueeksi vuonna 2001 julkaistussa Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen – Pirkanmaan loppuraportissa.

Tunturavuoren alueella ei ole hakkuiden jälkeen jäljellä erityisiä luonnonarvoja tai luonnonmaisemaa. Tunturavuorelta avautuu näkymät laajalle alueelle kaukomaisemaan. Maisema ei kuitenkaan avaudu merkittävään kulttuurimaisemaan.

Geologia

Hanke sijaitsee geologisesti Pirkanmaan liuskevyöhykkeellä, jossa esiintyy yleisesti korkeita kallioperän arseenipitoisuuksia. Korkeat arseenipitoisuudet ovat luontainen alueellinen, geologinen erityispiirre Pirkanmaalla.

Pirkanmaalla on toteutettu arseenin esiintymistä, riskinarviointia ja riskinhallintaa selvittänyt RAMAS-projekti. Projektin tutkimuksissa arvioitiin kallioperän arseenipitoisuudet aiempaa merkittävämmäksi riskiksi kiviainestuotannossa sekä rakentamiseen liittyvissä louhintatöissä. Alueen kallioperän louhimisen aiheuttama arseenin mahdollinen merkittävä liikkeelle lähtö ympäristöön vaatii kuitenkin vielä jatkotutkimuksia.

Ylöjärven Takamaan kaivovesistä on määritetty korkeita arseenipitoisuuksia. Samalla liuskevyöhykkeellä, hankealueesta luoteeseen sijaitsevan suljetun kultakaivoksen aiheuttama arseenikuormitus näkyy mm. Vahantajoen ja Vahantalahden sedimenteissä.

Ihmisiin kohdistuvat haitat

Lupahakemuksessa kerrotaan, että ottoalueen ja asutuksen väliin jäisi leveät, metsäiset suojavao-ohykkeet ja että otto aloitetaan alueen kaakkoisosista, jolloin lähimpään asutukseen nähden suojana on luoteessa koko ajan louhoksen pääosin yli 10-metrinen rinne. Etäisyys naapuritilojen rajoihin on noin 50 m tai enemmän, mutta alueen länsi- ja kaakkoisosissa 5 m.

Virkistys ja asutus vaikutusalueella

Ottoalue sijoittuu suhteellisen avoimelle alueelle lähiasutusta korkeammalle, jossa ei ole luontaisia esteitä melun ja pölyn kulkeutumiselle. Hankkeen melu ja hiukkasmaiset päästöt kohdistuvat myös hankealueen länsipuolitse kulkevaan ulkoilureittiin.

Uusin asuinrakennus sijaitsee 350 metrin etäisyydellä. Lähin hevostila ja asuintalo sijaitsee 400 metrin etäisyydellä tasolla +130 m. Lähimmät asuinalueet ovat noin 300 m etäisyydellä luoteessa ja noin 1 kilometrin etäisyydellä etelässä sekä noin 1,2 km etäisyydellä lounaassa ja koillisessa. Ylöjärven asuinalueet sijaitset pääosin kantatie 65:n itäpuolella.

Melumallinnukset

Ekvivalenttiset melutasot

Tunturavuoren hankkeen melun ja viereisen toimijan aiheutuvan yhteismelun leviämistä ympäristöön on selvitetty laskennallisesti (Ylöjärven kaupungin melutilanteen perusselvitys, 2005). Mallinnuksen mukaan Tunturavuoren hanke aiheuttaa luoteissuunnassa sijaitsevien asuinalueiden ympäristössä keskiäänitason yli L_{Aeq} 55 dB. Vieren toimija aiheuttaa koillisuunnan asuinalueilla L_{Aeq} 50 dB.

Hakemuksen mukaan murskauslaitos sijoitetaan aluksi ottoalueen itäpuolelle, jolloin asutukseen päin jää suojaksi noin 70 metrin etäisyydellä laitoksesta sijaitseva noin 6–10 metrin korkea louhimaton kallioselänne (epäselvää, missä hankkeen vaiheessa). Esteen vaikutuksesta murskauksen melutaso jäisi 550 metrin etäisyydellä alle L_{Aeq} 45 dB:n. Lisäksi alueen (nykyisen) metsän arvioidaan alentavan melutasoa 3–4 dB (missä vaiheessa ja pinnan pehmeys vai estevaikutus epäselvää). Myöhemmin murskauslaitos on mahdollista sijoittaa louhoksen sisään, jolloin melutaso pienenee lähellä sijaitsevan louhosseinämän vaikutuksesta.

Perusselvityksestä tai hakemuksesta ei ilmene mallinnuksessa käytetyt oletukset ottohankkeiden vaiheista (aloitus, eteneminen ja lopetusvaihe), mikä voi vaikuttaa melualueen laajuuteen. Kiviainestenoton ja murskauksen yhteismelun mallinnusten perusteella voidaan kuitenkin todeta yleisesti, että L_{Aeq} 55 dB:n meluvyöhyke voi ulottua noin 300–500 metrin etäisyydelle toiminnasta. Louhinnan vallitseva melulähde on poraus, jonka melu voi levitä louhimon reunalta esteettömämmin verrattuna louhosmontussa sijaitseviin murskaus- ja rikutustoimintoihin. Porauksen aiheuttama L_{Aeq} 50 dB:n melualue voi levitä noin 500–700 metrin ja L_{Aeq} 45 dB:n melualue noin 900–1100 metrin päähän ottoalueen rajasta riippuen kiviainestenoton vaiheesta ja porauksen korkeusasemasta.

Häiritsevyys

Yleisen arvion mukaan murskaimen ja rikutuksen sekä porauksen hetkelliset enimmäistason L_{Amax} 55 dB voivat ulottua louhinnan aikana noin 1000–1100 m etäisyydelle ja L_{Amax} 60 dB noin 600–800 m etäisyydelle.

Hiljaisuus

Tunturavuoren hankkeen aiheuttama melu on kuultavissa todennäköisesti etäämmälläkin metsäalueella. Kantatie 65 aiheuttaa taustamelua alueella. Esimerkiksi Metsäkylän alueella reilun kilometrin etäisyydellä on kuultavissa nykyisin viereisen ottoalueen louhinnan melu ja peruutusäänet. Alueella on kuultavissa myös raideliikenteen äänet.

Hiukkaspäästöt

Kallioaineksen otossa ja murskauksessa kivistä noin 3–10 % voi muuttua pölyksi. Kiviainestenotto ja murskaus voivat aiheuttaa ajoittain pienhiukkaspitoisuuden kasvua satojen metrin päässä, käytettävissä olevien pienhiukkasmittaustulosten (YTV/Ämmässuo) mukaan 800 metriin asti. Lisäksi tieliikenne aiheuttaa alueella paikallista taustapitoisuutta. Pölyä kulkeutuu hankealueelta ilman kautta ja vesien mukana ympäristön pintavesiin ja voi kertyä osin sedimentteihin.

Yhteisvaikutukset

Alueen toiminnat, kaksi kallioainestenottoaluetta, kiviainesten jätteenkäsittely-hanke, Elovainion teollisuuskaava-alue ja valtatie 3 parantaminen sekä kantatie 65 voivat aiheuttaa melua, hiukkaspitoisuuksia ilmassa ja vesistökuormitusta, jotka kohdistuvat yhteisvaikutuksina luontoarvoihin sekä asutukseen ja virkistykseen.

Tunturavuoren hanke sijaitsee noin 1 kilometrin ja viereinen kalliokiviaineksen otto-hanke sijaitsee noin 50 metrin etäisyydellä ja Perkonmäen Natura-alueesta, ja hankkeet sijaitsevat vastaavasti noin 2 ja 1 kilometrin etäisyydellä Hirvijärven Natura-alueesta. Läheisiin Natura-alueisiin kohdistuvat yhteisvaikutukset edellyttävät Luonnonsuojelulain mukaista Natura-tarveharkintaa.

Hankkeiden välissä oleva puropainanne on Ylöjärven Takamaan osayleiskaavassa merkitty luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen perusteella suojeltavaksi kohteeksi (luo-1). Työlänoja sijaitsee 400–500 m hankkeista. Näihin luontoarvoihin kohdistuvat yhteisvaikutukset (melu, ilman kautta leviävät hiukkaset) lisääntyvät nykyisestä.

Jätteenkäsittelyn ja valtatie aiheuttamat hiukkaspäästöt sisältävät lisäksi haitallisia aineita, jotka saattavat lisätä ilman ja pintavesien kautta leviävän kuormituksen haitallisuutta.

Hankkeet voivat yhdessä lisätä asutukseen kohdistuvaa melua. Louhinta- ja murskausmelun häiritsevään luonteeseen liittyvät hetkelliset korkeat, etäällä kuultavissa olevat melutasot lisääntyvät asuinalueilla. Lisäksi erityisesti tavarajunaliikenteen melu sisältää hetkellisiä korkeita melutasoja, jotka ovat todennäköisesti kuultavissa laajalla alueella.

Ylöjärven asukkaiden käyttämään ulkoilureittiin kohdistuisi erityisesti keväällä ja syksyllä virkistystä heikentävää melua molemmista kallioaineksen ottohankkeista, joten yhteisvaikutukset voimistavat todennäköisesti melua ja lisäävät sen ajallista kestoa. Yhteisvaikutus ympärivuotisen jätteenkäsittelyn hankkeen kanssa lisäisi melun kokonaisaikaa alueella edelleen. Samoin tiehanke ja sen rakentaminen lisäisivät melua merkittävästi asuinalueilla.

Yhteisvaikutukset ja arseenikuormitus

Ottoalueilta louhittavien tai alueelle tuotavan kalliokiviaineksen arseenipitoisuuteen liittyy epävarmuutta, mikä on käytettävissä olevien tietojen perusteella otettava huomioon varovaisuusperiaatteella hankkeeseen ja yhteisvaikutuksiin liittyvien ekologisten ja terveyshaittojen ja riskien arvioinnissa.

Kiinteitä muinaismuistoja ei ole käytössä olevien tietojen mukaan alueella.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Pirkanmaan ympäristökeskus päättää, että Tampereen Autokeskus Oy:n Tunturavuoren hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettyihin hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Lain 4 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Harkittaessa lain mukaan vaikutusten merkittävyttä yksittäistapauksessa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

Kiviainesotto tilalta vastaa 75 % hankeluettelon 2b-kohdan ottomäärästä. Alueen laajuus vastaa 33 % 2b-kohdan mukaisesta laajuudesta. Hankkeen vieressä sijaitsevan kallioainestenotto-alueen vuosittainen kiviainestenotto on samansuuruista. Tilojen kallioalueiden väliin jää vain puropainanne.

Hanke sijaitsee muuta ympäristöä huomattavasti korkeammalla. Hanke voi todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä haittoja (melu ja hiukkaspitoisuudet) hankkeen vieritse kulkevaan virkistysreittiin ja suhteellisen lähellä sijaitsevaan osayleiskaavalla osoitettuun asutukseen. Hanke aiheuttaa viereisen hankealueen kanssa yhteisvaikutuksena todennäköisesti hiukkaspitoisuuden ja melun lisääntymistä, mikä kohdistuu asuinalueelle ja virkistysreitillä liikkuville. Vaikutukset tai yhteisvaikutukset eivät kuitenkaan kohdistuisi laajaan väestöön.

Hankkeen sijainnin perusteella on todennäköistä, että hankkeelle luonteenomainen häiritsevä melu on kuitenkin kuultavissa laajalla alueella.

Lisäksi hankkeella olisi todennäköisesti yhteisvaikutuksia useiden tiedossa olevien, suunnittelussa olevien hankkeiden ja toimintojen kanssa. Hankkeiden toteutumiseen ja toimintojen samanaikaisuuteen liittyy kuitenkin epävarmuutta. Näiden suunnitteilla olevien hankkeiden YVA-menettelyissä on otettava huomioon ja arvioitava myös yhteisvaikutuksia.

Hankkeesta Natura-alueisiin kohdistuvia haittoja ja yhteisvaikutuksia, ja niiden merkittävyyttä on tarpeen tarkastella myös luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan.

Hanke sijaitsee Pirkanmaa arseenipitoisella liuskevyöhykkeellä, mikä on otettava huomioon varovaisuusperiaatteella hankkeen ympäristövaikutuksissa ja yhteisvaikutuksissa nykyisen viereisen kalliokiviainestenottohankkeen sekä muiden hankkeiden kanssa.

Hankkeesta aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset eivät käytettävissä olevien tietojen perusteella muodosta kokonaisuutena sellaista hanketta, josta ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne aiheutuu todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka ovat rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa mainittujen hankkeiden merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin.

Hankkeesta vastaavan on oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994, 67/1999, 458/2006) 4, 6, 19, 25 §

Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 4, 6, 7 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Osastopäällikkö

Leena Strandén

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Ylöjärven kaupungin virallisella ilmoitustauluilla, ja päätös on nähtävillä Ylöjärven teknisessä virastossa, Räikäntie 3 B. Päätös on sähköisesti nähtävillä ympäristökeskuksen kotisivulla, Internetosoitteessa www.ymparisto.fi/pir.

TIEDOKSI

Pirkanmaan ympäristökeskus, ympäristölupaosasto ja luonnonsuojeluosasto
Ylöjärven kaupunki
Pirkanmaan maakuntamuseo
Pirkanmaan liitto
Suomen ympäristökeskus
Ympäristöministeriö

LIITE Valitusosoitus

LISÄTIETOJA Ylitarkastaja Leena Ivalo, p. 020 610 104 tai 040 714 6297